



Ką apie laiką mums pasakoja jų pavadinantys žodžiai

Vėl metų ratas baigia apsisukti... Vėl adventas – viltingo krikščioniško laukimo, rimties, apmąstymo ir susimąstymo laikas. Etnologai teigia, kad senosiose saulėgrįžos laukimo dainose, adventinėse „Marijos valandų“ maldose ir giesmėse gausu ne tik pasaulio kūrimo, bet ir laiko sąvokų. Su pastarąja labai glaudžiai susijęs vienas kad ir nesenas, bet gana sparčiai populiarėjantis adventinio laikotarpio atributas – advento kalendorius. Jis patrauklus, nes „su paslaptim“ – jame slepiasi gomurį, ypač vaikišką, džiuginantys skanėstai...

O kas, jei šiuo ypatingu laikotarpiu stabelėtume ne prie kartoninių advento kalendoriaus durelių, bet pasibelstume į lietuvių kalbos paslapčių duris? Gal už jų esti smalsų protą galinčių patraukti dalykų?

Bandykime šiek tiek pasidomėti kiekvienam žmogui ir visai žmonijai itin svarbia laiko paslaptimi, mokliškai sakant, **laiko konceptu**. Kiek atidžiau pažvelgę į nedidelę grupelę laiką reiškiančių daiktavardžių, frazeologizmų, palyginimų, smulkiosios tautosakos perliukų, mėginkime pasiaiškinti, kaip mūsų protėviai ir mes patys suvokiame, įsivaizduojame laiką, kokie jo požymiai slypi žodžių sandaroje ir žodžių ryšiuose.

Štai visiems lietuviškai kalbantiems gerai žinomas, plačiai vartojamas daugiareikšmis daiktavardis **laikas**. Jis nusako begalinę trukmę arba tam tikrą tarpą, matuojamą valandomis, dienomis, metais ar kitais laiko vienetais; reiškia nustatytą ar tinkamą kam nors atlikti momentą; laisvą, atliekamą metą; laikotarpį, amžių, periodą; gyvos būtybės amžiaus dalį. Žodis *laikas* vartojamas ir bendrinėje kalboje, ir tarmėse, pavyzdžiui, *Tai greit laikas bėga: čia, žiūrėk, metai keip ant žiedo apsisukė, čia buvo žiema, čia vėl vasara* Salamiestis (PŽ), *Tai laikai*

laikučiai! Ramygala (LKŽ), *Dirbk su laiku ir su saiku* Dusetos (LKŽ), *Kai nebuvo laikrodžių, palei Vakarinę, palei Aušrinę, palei gaidį nugodydavo laiką* Surdegis (LKŽPpK), *Sako, kad negalima einant dviese taku persiskirt, kai per vidurį medis, ba išsiskirsit visam laikui* Degučiai (LKŽPpK), *Su gudais mes sugyvenom visas laikas gražiai, nebuvo jokių pykčių* Kabeliai (PPAŽ), *Tokie laikai, tokie vaikai* Batačiai (LKŽPpK), *Ką gali padaryt pono laiku, nedaryk savu* Kudirkos Naumiestis (LKŽPpK), *Ką tu čia kūjuoji (svirduliuoji) it žąsytis pėpio (tokios žąsiukų ligos) laiku?!* Skuodas (PŽ). Kalbos istorikai, etimologai (plačiau žr. LKEDB) rašo, kad *laikas* yra paveldėtas žodis, priklausantis rytų baltų leksikos sluoksniui – latviai taip pat sako *laiks*, o vakarų baltų prūsų kalbos šaltiniuose tokios šaknies žodis nepaliudytas. Gal nebe kiekvienam dabartinės lietuvių kalbos vartotojui ateina į galvą mintis, kad daiktavardis *laikas* yra padarytas iš veiksmažodžio *likti, lieka, liko*. Darybinės šių žodžių sąsajos kiek pasislepia už šaknies balsių kaitos (plg. tą pačią balsių kaitą žodžiuose *snigti, sninga, snigo* ir *snaigė*) ir, žinoma, semantikos. Pirminė žodžio *laikas* reikšmė, kuri ryškėja iš jo sandaros, motyvuotės, – ‘kas likęs’. Tokia reikšmė darosi akivaizdesnė, jei palyginame kitų giminingų darinių reikšmes, pavyzdžiui, *liekas* ‘likutis’, *atlaikas* ‘liekana’. Tą pačią šaknį turi ir *likimas*, apie kuriuo reiškiamą sąvoką advento laiku dažnai susimąstome.

Lietuvių kalboje, kaip ir daugelyje kitų kalbų, gausu žodžių, pavadinančių apibrėžtos trukmės laiką. Pavyzdžiui, ***metai*** ‘laiko tarpas, per kurį Žemė vieną kartą apsisuka aplink Saulę ir kurį sudaro dvylika kalendorinių mėnesių, skaičiuojant nuo sausio pirmosios’ (DŽ). Šis temporatyvas taip pat paveldėtas. Jis priklauso baltiškajam leksikos sluoksniui, nes paliudytas ir vakarų baltų prūsų, ir rytų baltų lietuvių bei latvių kalbose (tiesa, dabar latviai *metis* vartoja kiek kitokia reikšme ir tik kai kuriose tarmėse). Bendrašakniai veiksmažodžiai *mesti, meta, metė* ir ypač *matuoti, matuoja, matavo* mums padeda suprasti, kad žodyje *metai* glūdi matavimo reikšmę turintis motyvacinis požymis (plačiau žr. Sabaliauskas 1994, 219).



Pirmasis lietuviškas Lauryno Ivinskio 1846 m. išspausdintas kalendorius. Nuotrauka iš Lietuvių kalbos, literatūros (kultūros) ir Lietuvos istorijos mokymosi šaltinių duomenų bazės www.saltiniai.info.

Gerokai sunkiau nustatyti, kad tos pačios semantikos motyvacinis požymis būdingas daiktavardžiui *ménuo*. Kaip žinia, šis daugiareikšmis žodis pavadina ne tik dvyliktąją metų dalį, bet ir dangaus šviesulį mėnulį. „Mėnulis senovės žmogui, neturinčiam kalendorių, neskaitančiam laikraščių ir knygų, buvo geras laiko

matas. Kalbininkai beveik vieningai sutaria, kad [...] pavadinimas tikriausiai kilo iš indoeuropietiškos veiksmazodžio šaknies **mē-*, kurios pirminė reikšmė buvo 'matuoti' (ten pat, 215).

Seniausiam indoeuropietiškam leksikos sluoksniui priklauso tamsiosios ir šviesiosios paros dalies pavadinimai **naktis** ir **diena**. Pastarasis turi tą pačią indoeuropietišką šaknį **dei-* 'šviesti, spindėti' kaip ir tikintiesiems ypač svarbus žodis *Dievas*.

Taigi lietuviai gali didžiulis išlaidas nemaža laiko reikšmės žodžiu, kurie paveldėti iš prokalbės, turi senąsias indoeuropietiškas šaknis. Archajiškoji leksika įrodo, kad laikas nuo seno žmonėms buvo labai svarbi pasaulio pažinimo kategorija.

Gausioje temporatyvų semantinėje grupėje yra ir tokių žodžių, kuriuos esame pasiskolinę iš kitų kalbų, ir tokių, kuriuos ne taip seniai yra sukūrę konkretūs žmonės. Pavyzdžiui, laiko tarpas, per kurį Žemė apsisuka apie savo ašį ir kuris dar senovės Egipte pradėtas dalinti į 24 valandas, bendrinėje lietuvių kalboje vadinamas ne tik savakilmiumi keletą laiko reikšmių turinčiu žodžiu **diena**, bet ir slaviškos kilmės skoliniu **para**. Slavizmai, kurie į mūsų kalbą pirmiausia pateko iš senosios slavų, vėlesniais laikais iš baltarusių, lenkų, rusų kalbų, tikriausiai nė vieno nestebina – tarp kitakilmių leksemų būtent jų daugiausia. O štai iš prūsų kalbos pasiskolintas žodis – tikra retenybė. Toks yra septynių dienų laiko tarpą reiškiantis daiktavardis **savaitė**. Leksema lietuvių kalboje įsitvirtino palyginti neseniai ir dabartiniu metu, galima sakyti, visai iš buitinės, tarminės kalbos išstūmė anksčiau plačiai vartotą, iš baltarusių pasiskolintą slavizmą **nedėlia** / **nedėlė**, pavyzdžiui, *Kryžiai tris dienas nedėlioj turėjo posnykauti* S. Daukantas (LKŽ). Skolinys vartotas ne tik savaitės, bet ir sekmadienio reikšme, kaip ir jo hibridiniai vediniai su lietuviškomis mažybinėmis priesagomis, pavyzdžiui, *Nedėlios rytą susirinkdavo ir plaukus kirpdavo* Žagarė (LKŽPpK), *Statyčiau tiltužį per Dunojužį, lankyčiau mergelę kas nedėlužę* (d.) (LKŽ). Tik nedaugelis vyresnio amžiaus žmonių dar atsimena slaviškus, anksčiau visų vartotus savaitės dienų pavadinimus **panedėlis** / **pandėlis**, **utarnykas**, **sereda**, **četvergas** / **ketvergas**, **pėtnyčia** / **petnyčia** / **pertnyčia**, **subata**, **nedėlia** / **nedėlė**, pavyzdžiui: *Pandėly pas mumis turgus* Veiviržėnai (LKŽ), *Utarnyke po pietelių statys tave prie grotelių, šventys vainikėlį, sumainys žiedelius* (d.) (LKŽ), *Seredo, petnyčio ir subato negausi mesos* Plaušiniai (ŠVŽŽ), *Be vargo nėr četvergo (laimės, džiaugsmo)* Aykščiai (LKŽ), *Subatos vakarą būs pintuvės, nedėlės dieną*

būs veselia Šakaliai (ŠVŽŽ), *Lankos platybė, gyvulių daugybė, vienas piemenėlis ėjo cielą nedėlią* (įminimas: *dangus, žvaigždės, mėnuo*) Rozalimas (MK). XX a. pirmojoje pusėje Jonas Jablonskis, žymiausias lietuvių kalbos normintojas, pasiūlė mus dabar įprastus savaitės dienų pavadinimus ***pirmadienis, antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis, šeštadienis, sekmadienis***. „Galima spėti, kad mūsų kalbininkui čia galėjo turėti įtakos latvių kalba. 1889-1896 m. J. Jablonskis gyveno Jelgavoje, dirbo šio miesto gimnazijoje, artimai bendravo su latvių kultūros veikėjais, gerai išmoko latvių kalbą. Nuolat girdėdamas, kad jie savaitės dienas latviškai vadina *pirmdiena, otrdiena, trešdiena, ceturdiena, piektdiena, sesstdiena* nusprendė, kad ir lietuviams geriau tiktų savi, iš skaitvardžių sudaryti pavadinimai, negu slaviški skoliniai“ (Sabaliauskas 1994, 305). Kad vartojame gražius lietuviškus temporatyvus ***ateitis*** ir ***praeitis*** – taip pat J. Jablonskio nuopelnas, pavyzdžiui, *Kame tu nuklestėsi, kame tu nužydėsi, tu savo ateities nežinai* Kaukolikai (ŠVŽŽ), *Ateitis – rūkuose, praeitis – varguose* LTsV195 (LKŽ).

Laiko reikšmės žodžiai rūpėjo ir XIX a. šviesuoliui, pirmosios lietuviškai parašytos Lietuvos istorijos autoriui Simonui Daukantui. Jis sugalvojo pavadinimą ***laikrodis***, ir šis aiškios motyvuotės (*laikas + rodyti*) dūrinys pakeitė visoje Lietuvoje vartotą polonizmą *dziegorius / dziegoris* ar *ziegorius / ziegoris*, pavyzdžiui, *Kas visados eina, o nuo vietos nenueina?* (įminimas: *Ziegorius*) Garliava (MK).

Daukantas 1845 m. išspausdintoje knygoje „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ apie ***mėnesių*** ir ***valandų*** pavadinimus taip rašė: „Metus dalijo į trylika mėnesių, kuriuos taip vadino: 1. ***siekis***, 2. ***sausis***, 3. ***kovas***, 4. ***karvelis***, arba ***balandis***, 5. ***gegužė***, 6. ***kirmėšų***, arba ***birželis***, 7. ***liepos mėnuo***, 8. ***rugpiūtis***, 9. ***rugsėjis***, 10. ***šilo mėnuo***, 11. ***spalių mėnuo***, 12. ***lapkristis***, 13. ***gruodis***. [...] Dieną su nakčia dalijo į 24 valandas, arba adynas, kurias taip vadino: 1. ***sambrėškis*** arba ***brėkšta***, 2. ***santėmis*** arba ***sutemo***, 3. ***vakaras***, 4. ***nuovakarės***, 5. ***išvakarės***, 6. ***naktovidas***, 7. ***įmygis***, 8. ***pirmieji gaidžiai***, 9. ***antrieji gaidžiai***, 10. ***prieš aušrą***, 11. ***aušta***, arba ***švinta***, 12. ***mažoji pusrytėlė***, 13. ***išaušo***, 14. ***saulėtekis***, 15. ***didysis pusrytis***, 16. ***priešpietis***, 17. ***pietai***, arba ***pusdienis***, 18. ***pakaitis***, 19. ***po pakaičio***, 20. ***po pusdienio***, 21. ***pavakarė***, 22. ***mažoji pavakarėlė***, 23. ***vakarop***, 24. ***saulėlydis***“ (1993, 160).

Kai kurie S. Daukanto užrašyti laiko reikšmės žodžiai ir šiandien plačiai vartojami, kai kurie nugrimzdo užmarštin, kaip ir Lauryno Ivinskio kalendoriaus pavadinimas ***metskaitlius***...

Leksikos kaitą lemia įvairios priežastys. Vienus žodžius iš vartosenos stumia kiti, labiau to meto kalbinius poreikius atliepiantys žodžiai. Senieji raštai, tarmės liudija, kad įvairias laiko reikšmes turintys slavizmai **čėsas / čėstas, gadynė / gadyna** buvo labai dažnai vartojami, plačiai paplitę, pavyzdžiui, *Tai bėga čėsas, Dieve mano, še - jau seni !* Jurbarkas (LKŽPpK), *Kalėdos buvo šventė, o Nauji metai ne, čėstu ejom į lovas* Endriejavas (LKŽTK), *O dabar žmonėms augti - gadynė (geri laikai)!* Laukuva (LKŽPpK). Dabar dažniausiai visur - ne tik bendrinėje kalboje, bet ir tarmėse, skamba savakilmiai **laikas, laikai**. Neretai žodžio išnykimas susijęs su gyvenimo kaita. Atsiradus naujam dalykui (daiktui, reiškiniui), jam reikia pavadinimo, o išnykus - vardo nebereikia. Seniau kaimo samdinio tarnystės metai baigdavosi lapkričio 11-ąją, Martyno dieną. Laikas po šios dienos Žemaitijoje vadintas **pamartyniu**: *Šeimyna (samdininkai) išėjo pamartyniais, bepalikom vieni* Skuodas (LKŽ). Išnykus Martyno dienos kaip samdomųjų metų pabaigos funkcijai, iš vartosenos pasitraukė ir *pamartynis*.

Paradoksalu, bet kartais žodžiai kalboje išlieka net ir tuomet, kai „sako netiesą“. Tokių pavyzdžių esama ir laiko semantinėje grupėje. Mes sakome **saulėlydis, saulėtekis**, nors seniai žinome, kad dangaus kūnas Saulė nei leidžiasi, nei kyla, tai apie ją skrieja Žemė.

Kaip mūsų protėviai ir mes patys suvokiame, įsivaizduojame laiką, jo ypatybes, savybes, padeda nustatyti ne tik žodžių kilmės, etimologijos, darybos tyrimas, bet ir gilinimasis į metaforinį jų vartojimą, junglumą su kitais žodžiais.

Vienas ryškiausių laiko koncepto požymių - judėjimas. Tai, kad mes įsivaizduojame laiką kaip horizontaliai judančią esybę, liudija įvairios semantikos temporatyvų junglumas su veiksmažodžiu *eiti, eina,ėjo*, jo priešdėliniais vediniais, pavyzdžiui, *Eina diena vakaron (į pavakarę)* Bartninkai (LKŽ), *Kap ateis ruduo, paršėką papjausi* Marcinkonys (LKŽ), *Vaivoja vaivoja (kariauja) - ateina nedėlia - nēr kas kavoją (laidoją)* Tverečius (LKŽ), *Man daug praėjo - septyniasdešimt keturi rudeniai* Rozalimas (LKŽ), *Nēr išsipirkimo nuo mirtelės - viena teisybė pasauly: laikas atėjo, i miršti* Miežiškiai (LKŽPpK). Laikas mums atrodo galintis judėti skirtingu greičiu. Tokią mintį pagrindžia temporatyvų junglumas tiek su greitą, tiek su lėtą judėjimą reiškiančiais veiksmažodžiais, pavyzdžiui, *Prašoko tie metai kaip viena diena* Kuršėnai (PŽ), *Diena kaip į rankovę įsmuko (greitai prabėgo)* Švėkšna (PŽ), *Žiema pilvu slenka, o vasara kaip matai prabėga* Endriejavas (PŽ), *Gadynė praslinkusi visados geresnė rodos už esančią* (Valančius 1992). Laiko judėjimo negalima sustabdyti, sulaukyti,

pavyzdžiui, *Laikas ir puodu užvožtas bėga* Veisiejai (LKŽ), *Ir duris uždarius laikas bėga* Vilkija (LKŽ), *Žvirbliai ant miežių antlėkė ir lesa kiauras dienas* Salantai (LKŽ).

Laiko vaizdinys kuriamas jį asociatyviai siejant su įvairiais materialiais objektais. Jis – tarytum vanduo: jo daug, jis gali *tekėti, bėgti*, pavyzdžiui, *Laikas bėga kai vanduo* Marijampolė (LKŽPpK), *Metai nutekėjo in pabaigą* Čedasai (LKŽ), *Nakties marios žiemą, negulėsiu be darbo* Skirsnemunė (LKŽ), *Dabar marios dienės* Salamiestis (LKŽ), *Laiko turiu marias* Raseiniai (LKŽ). Laikas – tai didelė vertybė, brangus turtas. Jį galima *turėti* arba jo *neturėti*, jį galima *duoti, atimti, išleisti, prarasti*, pavyzdžiui, *Kožnas darbas savo laiką turi* Palėvenė (LKŽ), *Neturiu laiko – išėjau kaip šuniės genamà (skubiai, greitai)* Šatės (PŽ), *Mokykis, vaikel, neleisk dykai brangaus jaunystės laiko* Kupiškis (LKŽ), *Caras davė [kareiviui] laiko ir pinigų* Gervėčiai (LKŽPpK), *Prieteliai pavaga laiką (trukdo, gaišina, neduoda dirbti)* (Valančius 1992). Laikas mums atrodo kaip gyvūnas: turi jiems būdingų kūno dalių (pavyzdžiui, *uodegą*), atlieka jiems būdingus veiksmus (*ėda, ryja, graužia*): *Jau penki šimtai trisdešimt [metų] su uodega [nuo Jogailos laikų]* Butrimonys (LKŽ), *Kiek man tų metų tēr, gal tik septyniosdešimt su uodegėle* Pasvalys (LKŽ), *Vienas blogas metas suėda trejus gerus metus* Mažeikiai (LKŽ), *Laikas ir kalnus sugraužia* Rozalimas (LKŽ), *Diena naktis amžių prarys* Utena (LKŽ). Laikas – kaip žmogus (dažniausiai visuomenės, bendruomenės, giminės narys), kaip augalas ar statinys. Tokie laiko vaizdiniai ypač ryškūs mįslėse apie metus, jų detalesnę dalijimą į mėnesius, savaites, dienas, valandas, pavyzdžiui: *Atvažiuoja ponas, paskui jį – penkiasdešimt du tinginiai, kožnas tinginys turi po septynis slūgas, kožna slūga – po dvidešimt keturias pačias, kožna pati – po šešiasdešimt vaikų* Žukliškės (MK), *Auga medis su dvylika šakų, kiekvienoj šakoj keturi lizdai ir kiekvienam lizde po septynis vaikus* Grybeliai (MK), *Apskritas mūras, tam mūre dvylika durų, tose duryse keturi langai, tam lange po septynias šiūbas* Anykščiai (MK).

Šiame neilgame straipsnelyje paminėti toli gražu ne visi laiko koncepto požymiai (plačiau, remiantis kitais pavyzdžiais, žr. Juzelėnienė 2004, Kensminienė 2009, Vaivadaitė-Kaidi 2014).

Galima sakyti, kad daugelyje apžvelgtųjų temporetyvų, tartum kokiuose gintaro gabalėliuose inkliuzai, slypi mūsų protėvių mąstymo, pasaulio supratimo, laiko įsivaizdavimo atspindžiai. Kad ir neplatus, bet tai realus kelias per kalbą susisiekti su praeities kartomis. Maždaug prieš šimtmetį žymiausias XX a. lietuvių kalbos

istorijos tyrėjas Kazimieras Būga rašė: „Kiekvienas žodis, būdamas pirma gyvenusių žmonių kartu padaras, yra mums istorijos dokumentas, šį tą pasakęs apie žmogų, to žodžio darytoją ir jo gyvenimą“ (1961, 728). Kiek vėliau kitas žymus kalbininkas, K. Būgos pradėto didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ redaktorius Juozas Balčikonis papildė cituotą mintį, teigdamas, kad „Tauta į kalbą sukrauna savo dvasios turtus kaip į kokią klėtį. Kalboj atsimuša tautos galvojimas, jausmai, sąmojis“ (1978, 105). Šiandien mes tik vos vos pravėrėme tos klėties duris...

Jūratė Lubienė

Klaipėdos universitetas

Literatūra:

Balčikonis Juozas 1978: Rinktiniai raštai 1, Vilnius: Mokslas.

Būga Kazimieras 1961: Rinktiniai raštai 1-3, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla.

FŽ - Frazeologijos žodynas, red. J. Paulauskas, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2001; elektroninis variantas, 2015. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/frazeologijos-zodynas/>.

DŽ - Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, vyr. red. St. Keinys, 2012; elektroninis variantas, 2015 (atnaujinta versija 2017). Prieiga internete: <https://ekalba.lt/dabartines-lietuviu-kalbos-zodynas/>.

Daukantas Simonas 1993: Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių, 2-asis leidimas, Vilnius: Ethnos.

Juzelėnienė Saulė 2004: Laiko conceptualizavimas lietuvių kalboje. - Kalbotyra 52 (1), 61-69.

Kensminienė Aelita 2009: Laikas lietuvių mįslėse. - Tautosakos darbai 38, 109-125.

LKEDB - Lietuvių kalbos etimologinio žodyno duomenų bazė, Vilnius: Vilniaus universiteto Baltistikos katedra, 2008. Prieiga internete: <http://etimologija.baltnexus.lt/>.

LKŽ - Lietuvių kalbos žodynas 1-20, 1941-2002; elektroninis variantas, red. kolegija: G. Naktinienė (vyr. redaktorė), J. Paulauskas, R. Petrokienė, V. Vitkauskas, J. Zabarskaitė, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005 (atnaujinta versija, 2008, 2018). Prieiga internete: <https://ekalba.lt/lietuviu-kalbos-zodynas/>.

LKŽPpK - „Lietuvių kalbos žodyno“ Papildymų kartoteka, Vilnius: Lietuvių kalbos

institutas, 2015. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/lkz-papildymu-kartoteka/>.

MK – Mįslių kartoteka, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2015. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/misliu-kartoteka/>.

PPAŽ – Leskauskaitė Asta, Ragaišienė Vilija, Pietinių pietų aukštaičių šnektų žodynas 1-2, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2016-2019.

PŽ – Vosylytė Klementina, Palyginimų žodynas, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2014; elektroninis variantas, 2015. Prieiga internete: <https://ekalba.lt/palyginimu-zodynas/>.

Sabaliauskas Algirdas 1994: Iš kur jie? Pasakojimas apie žodžių kilmę. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

ŠVŽŽ – Vanagienė Birutė, Šiaurės vakarų žemaičių žodynas: Ylakių, Lenkimų, Mosėdžio, Skuodo, Šačių apylinkių šnektos 1-2, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2014-2015.

Vaivadaitė-Kaidi Eglė 2014: Konceptualiosios laiko metaforos vertime: Kristijono Donelaičio „Metai“. – Taikomoji kalbotyra 4, 1-24.

Valančius Motiejus 1992: Vaikų knygelė: apsakymai, apysaka, patarlės, Vilnius: Vyturys.

Straipsnių ciklas „Lietuvių kalbos naujovės ir įdomybės“. Straipsnį rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija.

Jeigu norėtumėte publikuoti visą straipsnį ar jo dalį, prašom nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.